

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Lapis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

JOANNIS PIERII VALERIANI
HIEROGLYPHICORUM

LIRBER XLIX.

DE IIS QUÆ PER LAPIDEM, ET ALIQUOT
ÆDIFICIORUM PARTES
SIGNIFICANTUR.

Ex sacris Ægyptiorum Literis.

AD MAGNIFICENTISS. VIRUM ALOISIUM
CORNELIUM.

Quam mecum reputo, Vir magnificentissime (nulla vero non hominibus reputo) quantus sis tuus erga me amor, qua beneficentia semper extiteris, suffundis me verecundia necesse est quod tibi nunquam alia ratione respondere cogitarim, quam redamando, beneficentia vero hactenus immemor mihi fuisse videar. Nam quod ad amorem attinet, commune id est cum plurimis, cum tu innumeros alios, imo quotquot semel allocutus fueris, ad te amandum, colendumque, tribas, & jucundissimo suavis naturæ tuæ blandimento novos quotidie amicos pares: adeo singularis est integritas illa, tua dubio procul incomparabilis. Sedenim quamvis hoc maximi faciendum sit, longe majoris ponderis apud me est benignitas, quæ me semper es tam liberaliter persecutus: cui si parem referre gratiam non poteram, saltem ejus prædicatione liberarem me à dissimulationis suspitione: quæ merito suboriri poterat, nisi aliquando eam confessus essem. Nunc igitur cum labores meos Ægyptiorum hieroglyphica, quali acumque sint, publicare constituerim, pro amicorum moribus & ingenii convenientis materia commentaria in hunc & illum distribuere consilium fuit: atque ita hoc de Lapide & fabricis nonnullis tibi debere existimavi, quando hodie nemo privatorum hominum fabricæ rationem, pulchritudinem & elegantiam te uno melius intellexit, intellexitque, in usum & artem evertit. Quod si digna magnanimitatis tuæ sors fato aliquo tibi obtigisset, atas nostra nulli veterum in rei tam præclaræ amplificatione cedere judicaretur. Accipies igitur, Lapides meos primam ædificiorum omnium materiam, eosque ita tractabiles, ut vel in aere mansurum opus ædificare possis, quod contra fulminum casus incolume restet, nullam fluviorum illuviem pertimescat, terræ motus, hiatus, eructationesque omnes, aspernetur: quæ si tibi aliqua parte arriiserint, magno ego beneficio affectus mihi videbor, qui multis olim à te commodis acceptis, per nugarum mearum distributionem obligationis illius meæ partem aliquam tibi depensam existimaveris.

DE LAPIDE. CAP. I.

Antequam ad ædificia aggrediamur, de Lapide prius dicere consentaneum est: non enim quisquam nisi materia prius comparata, fabricare incipit. Sedenim & rudis lapis sua apud antiquitatem omnem habuit significata. Neque forte Romani temere Jovem lapidem jurabant, *Lapidis juramenti præfagium.* apud quos futurum erat, ut veræ pietatis fundamentum ex petra solida jacerent. Petra enim erat Christus, de quo paulo inferius dicturi sumus: nunc enim à Gentibus incipere visum est. Multipliciter siquidem apud hos & illos lapis in cultu fuit: ut apud Thraces colebatur saxum, in quo vestigium Herculis impressum esse persuasum habuere. Et Arabes, ut legere est apud Maximam Tyrium, tetragonum colebant lapidem. Apud Romanos lapis alter extra portam Capenam erat, qui cum sicitas temporis frugibus officeret, intra urbem solemnè pompa ferebatur, & *1. Cor. 10.*

liii

statim

Petra Manalis.

statim pluvia, ut memoria proditum est, cadebat: proptereaque Manalis appellabatur, quod ejus beneficio impetraretur, ut aqua à caelo manarent.

PERPETUITAS. CAP. II.

Saxum Capitolii.

A pud eosdem lapideus Terminus in Capitolio Divinis est honoribus celebratus: authoresque sunt, saxum illud fuisse, quod Saturnus devorare non potuerit propter magnitudinem, cum Jovem deglutire se crederet. Nam vetusta illa superstio omnis comminendis fabulis implicabatur. Cassiodorus, ut quæ recepta sunt ponam, meminit aruspice interrogatum, quando imperium Romanum casurum esset: respondisse, quando saxum Capitolii cadet: addidisseque insuper si eveniret, ut unquam caderet, futurum ut post xxx. annorum millia iterum resurgeret: tanta ejus artis fuit impudentia: nisi aruspex is per tantæ multitudinis numerum perpetuitatem intellexerit, quam apertius explicuit Maro:

His ego nec metas rerum, nec tempora pono, Imperium sine fine dedi.

Aeneid. l. 1.

Atque alibi:

Aeneid. l. 9.

Capitoli immobile saxum.

Iliad. lib. 2.

Serpens in lapidem versus.

Nam & Serpens apud Homerum post novem Passeres devoratos in lapidem mutatus, significasse dicitur, captæ everseque Trojæ gloriam nullo unquam tempore perituram, ut scilicet Calchas attestatus erat, ὃ κλέος ἔπει' ὀλέει: quamquam super hoc aliter alibi.

FIRMITAS FOEDERUM. CAP. III.

Cujus gloria nunquam perit.

Ut apud Adonem.

Quibus modum firmantur.

Quibus modum firmantur.

Hinc juramentum per lapidem.

Epistola ad Trebatium.

lib. 9.

Et Apuleij nitatis arcanum.

lib. de Deo Socratis.

Quid igitur jurabo.

per Jovem lapidem Romano vetustissimo ritu.

Ed ut significationes, quod nostrum est institutum, prosequamur, illud omnibus constat, lapidem foederum firmitatis hieroglyphicum fuisse, quod teste lapide apud veteres foedera sint firmari solita: quæ ut homines rata scirent fore, Fœcialis Agnum lava manu, dextera silicem retinens, si falleret, Jovem cæterosque precatus Deos, ita se mactaret, quemadmodum ipse Agnum: & secundum imprecationem saxo caput pecudis elidebat: quæ latius explicata sunt apud Polybium libro tertio in foedere cum Carthaginensibus primum icto, quod aeneis tabulis inscriptum in æde Capitolini Jovis diutissime permansit. Et tale aliquid vii. Epistolæ fam. lib. 1. ubi de his Jo. ne Aesopo loquitur. Erat & juramenti species per lapidem simpliciter, ut Athenienses jurare soliti, quod Aristoteles & Philochorus subinnuunt: & Demosthenes contra Cononem, τὸ πνεύμα κατ' ἐνα ἡμῶν ἔτασι ἢ λίθον ἀγοντες, καὶ ἐξογκύβντες. Id quod sacratissimum intra se continet veræ divinitatis arcanum: nam apud Hebræos, Ab, pater: BEN, filius: ABEN, lapis. Hic vero lapis ille est, si mysticum sensum introspicias, quem non temere Propheta memorat, & Petrus principibus populû & senioribus objectat, quod eum reproberint adificantes, atque mox constitutus fuerit in angustis li caput.

FIRMA PROSPERITAS. CAP. IV.

Non præteribo illud lapidem è caelo lapsum felicissimi, constantisque successus in gerendis rebus aliquando fuisse signum: ut qui ad Aegos flumen visenda magnitudinis è caelo delatus traditur paulo antequam Lyfander angustissimo temporis spatio, tam magna, tam continua felicitate, tam gloriose faceret adversus Athenienses. Quamvis perniciosum augurium Aristotimo Ailientium tyranno præstitit saxum è sublimi loco ab Aquila demissum in eam tecti partem, sub qua tyrannus cum uxore cenam, quæ instruebatur, opperiebatur: nam paulo post ab Hellenico & aliis civibus foedissime trucidatus est.

PIETATIS NOSTRÆ STABILITAS. CAP. V.

Ed quod ad saxum ab ea volucre demissum facit, in Aquilæ Commentario statutam firmiter sedem per Lapidem in nido ab ea alite positum significari docuimus: quippe & cujusmodi ille lapis esset,